

Sobre un mot controvertit

PERE GRAU (viu a Hamburg)

LLENGUA NACIONAL no és una revista de política. Però al nostre país la llengua i la política són sovint ben difícils de separar. I de vegades només cal l'ús d'un mot en lloc d'un altre per a atiar tempestes emocionals amb llamps i trons. Un d'aquests mots amb càrrega explosiva és la paraula *nacionalitat* usada en comptes de *nació*, tant en la Constitució espanyola com en l'Estatut català. Tots ens hi hem enfadat d'allò més, i jo, no en dubteu, tant com tothom. Però, pensant-ho bé, potser ja seria hora que en lloc de sulfurar-nos i permetre que la parauleta ens agregi la vida, miréssim si la podríem usar tots plegats com un buimerang que pogués enutjar els centralistes recargolats, tant o més que la paraula *nació*.

En primer lloc, què en diuen els diccionaris? Els que jo tinc a l'abast són el català de la FEC (Fundació Enciclopèdia Catalana), el Hornby anglès, editat a Oxford, i el Duden i el Meyer alemanys. El de la FEC registra tres accepcions. La primera diu:

- Caràcter nacional, condició ètnica, política i institucional que constitueix una nació.

I, per això, Prat de la Riba va titular el seu llibre cabdal *La nacionalitat catalana*. Trobo que per aquí ja anem bé.

La segona accepció és la més coneguda i usada arreu:

- Situació de la persona determinada per la seva subjecció o pertinença a un estat i a la seva jurisdicció amb el conjunt de deures i drets que això comporta.

Aquesta és l'única accepció que accepta el diccionari anglès: **being a member of a nation** i una de les dues accepcions en els dos diccionaris alemanys.

La tercera accepció diu:

- En algunes constitucions, nació sense estat però amb un cert nivell d'autonomia.

Correspon a la que en els diccionaris alemanys diu:

- Minoria ètnica dintre d'un estat; minoria nacional.

Agafem-ho per on vulguem. La paraula *nacionalitat* és sempre una passa que ens porta indefectiblement a la paraula *nació* que ara ja s'ha obert la primera porteta, ni que sigui solament en el preàmbul de la nostra nova Carta Magna. Jo gairebé diria que algun dels anomenats pares de la Constitució que la van aplicar per no almar els tricornis va ser prou murri per a suggerir-la sense que els altres s'adonessin de la dinamita que duia a dins a llarg termini.

Jo començaria, a tot arreu on escaigui, a parlar dels extremenys, dels murcians o dels asturians com a integrants de la *nacionalitat* castellana, o, si volem fer-ho molt fort, de la *nacionalitat* espanyola. I a veure què hi diuen.

Fins i tot, si acceptéssim (que no ho fem pas) la qualificació de *minoria ètnica* o *minoria nacional*, això significaria que hom accepta que som d'una altra ètnia (?) o d'una altra nació que no pas la resta dels espanyols, i no crec que això als centralistes els agradés gaire. L'única paraula que ja ni els anticatalans no s'atreveixen a usar és la de definir Catalunya com una *región*, que és la que més els satisfaria. La *nacionalitat* ha estat l'etapa, segurament inevitable, fins que en un nou Estatut (que també serà inevitable d'aquí a pocs anys, ja que ni l'actual Govern espanyol dona gaire durada al del 18 de juny del 2006) puguem treure de la cara de la paraula *nació* la màscara de carnaval venecià que representa aquesta *nacionalitat* dels nostres pecats. Mentrestant, però, fem-la servir tant com puguem, de manera que es faci palesa la seva absurditat. Per exemple, parlant del rei de les nacionalitats espanyoles o de la Reial Acadèmia de la llengua de la nacionalitat castellana, etc., etc. Com ho trobeu? ♦



TOTA LA VIDA FENT GALETES

Trias, Néts de Joaquim, SA
Tel. 972 841213 • Fax 972 842414

www.triasbiscuits.com

A/e: trias@triasbiscuits.com

Ctra. de Sils, 36 • 17430 Sta. Coloma de Farners